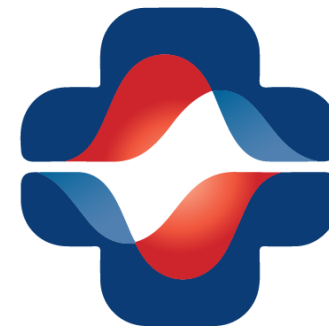

ESF projekt UP.03.3.1.04.0020

REGIONALNI CENTAR KOMPETENTNOSTI MLINARSKA

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Tečaj palijativne skrbi za učenike

Povijest palijativne skrbi i hospicija

Elvira Tahiri

Škola za medicinske sestre Mlinarska

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi

ESF
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

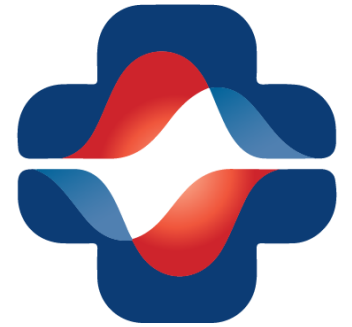
Ishodi učenja programa

- Po završetku programa sudionici moći će:
  - Objasniti povijesni razvoj palijativne skrbi u svijetu
  - Objasniti povijesni razvoj palijativne skrbi u Hrvatskoj

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

2. POVIJEST PALIJATIVNE SKRBI

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

2.1. Povijest razvoja palijativne skrbi u svijetu

2.2. Povijest razvoja palijativne skrbi u Hrvatskoj

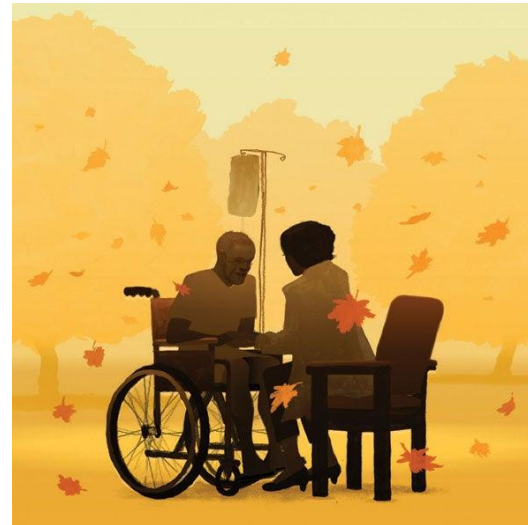
2.3. Povijest hospicija

UVOD

- glagol „paliati“ znači ublažiti, olakšati, smanjiti jačinu ili dati privremeno olakšanje
- palijativna skrb je interdisciplinarni pristup medicinskoj skrbi
- **cilj** - optimizacija kvalitete života i ublažavanje patnje među osobama s teškim, složenim bolestima

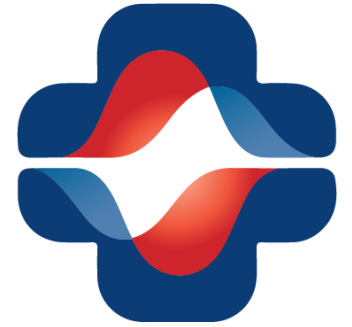
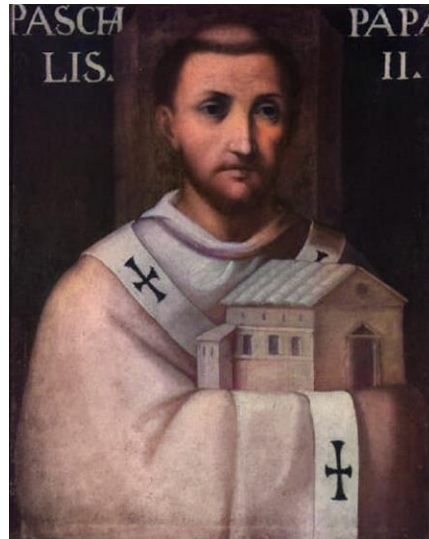

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

RANI POČECI

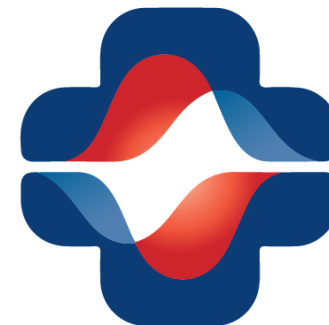
- **Vitezovi (hospitari)** monarsi, red Sv. Ivana -> postaja za bolesne u Jeruzalemu
- 1113. godina **papa Pasquale II.** -> Hospitari postaju vojni red

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

18. i 19. STOLJEĆE

- **Kasno 18.st.** -> liječnici su uz obitelj za vrijeme smrti
- **Mary Aikenhead** – začetnica palijativne skrbi
  - osnovala bolnicu St. Vincent's (Dublin)

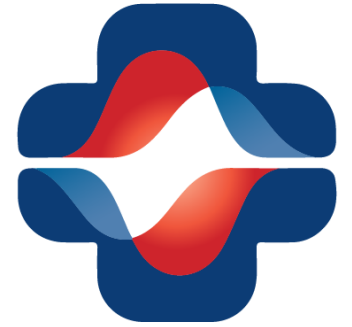

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

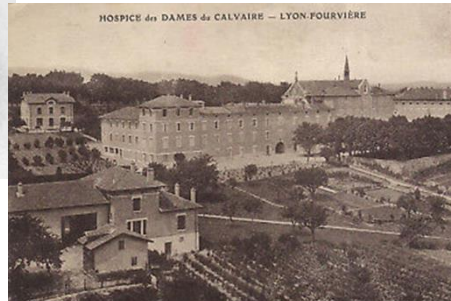

18. i 19. STOLJEĆE

- **Jeanne Garnier** -> 1842. udruga L'Association des Dames du Calvaire
  - 1843. -> dom za umiruće
- 1885. **prvi dom za umiruće** u Velikoj Britaniji „Friedenheim”
  - osnivač: France Davidson
  - briga za bolesnike oboljele od tuberkuloze

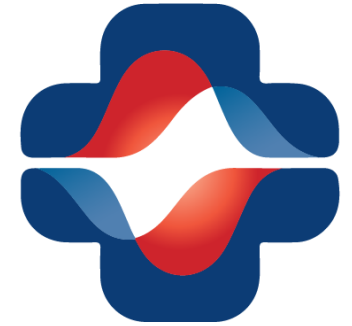

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

20. STOLJEĆE

- **Cicely Saunders** -> začetnica hospicijskog pokreta
  - Osnivanje modernog hospicija Kristofor 1967. godina, London, Velika Britanija
  - Naglasak na: kvalitetu života, biopsihosocijalnu medicinu, ljudsku egzistenciju i duhovnu patnju
  - Terapijski programi
  - Službe za skrb kod kuće
  - Opsežna dokumentacija
  - Odgoj profesionalaca raznih disciplina
  - Psihosocijalna potpora i suosjećanje

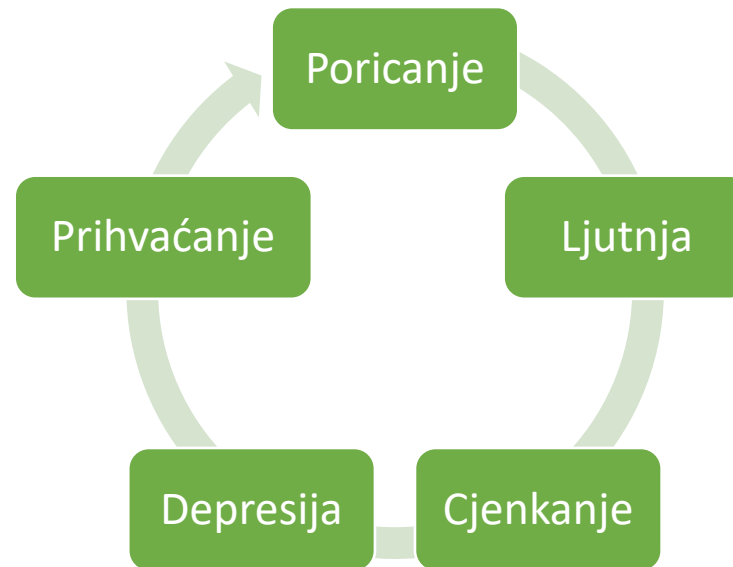
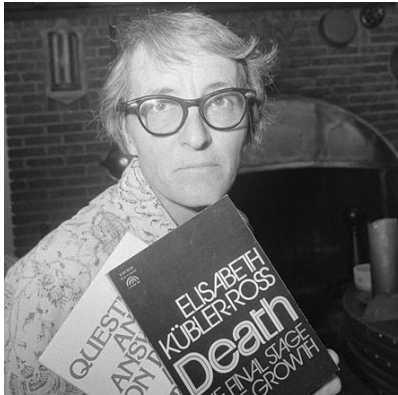

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

20. STOLJEĆE

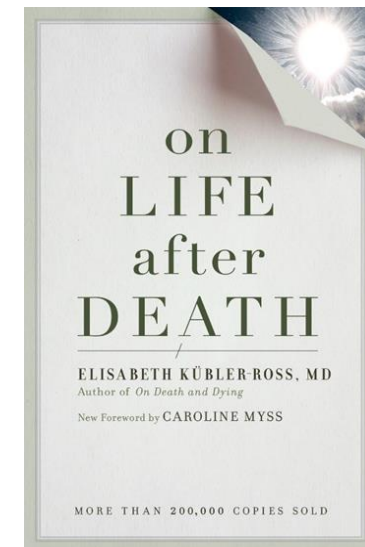
- **Elisabeth Kübler-Ross** -> knjiga „O smrti i umiranju”
- **Pet faza tuge** kroz koje prolaze umirući:

- Uviđa se potreba za hospitalnom palijativnom skrbi

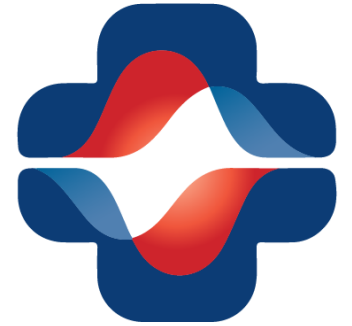

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

20. STOLJEĆE

- **1974.-** otvaranje prve svjetske palijativne službe u bolnici Royal Victoria McGill (Kanada)
- **Bijela knjiga** o standardima i normativima za hospicijsku i palijativnu skrb u Europi
- **1990.-** WHO prepoznaje palijativnu skrb kao posebnu specijalnost ublažavanja patnje bolesniku kojem je život ograničen
- **1997.-** izvješće instituta za medicinu

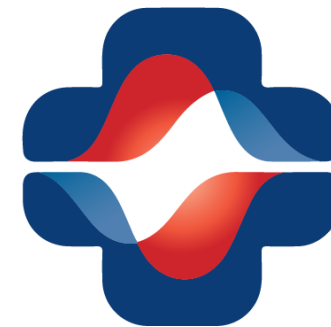

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

PALIJATIVNA SKRB U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Potreba uočena 90-ih godina
- **1994.**- hospicijski pokret u hrvatskoj
- prof. dr. sc. Anica Jušić
- **1996.**- investiranje u Zagreb njemačkog vjerskog reda
- **Srpanj, 2003.**- stvoreni zakonski okviri za organizaciju palijativne skrbi
- **2006.**- prvi kongres palijativne skrbi u Zagrebu
- **Travanj, 2010.**- akcija "Ostani uz mene"
- Cilj: edukacija stručnjaka, razrada Nacionalne strategije o palijativnoj skrbi, osnivanje ustanova za palijativnu skrb

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

PALIJATIVNA SKRB U REPUBLICI HRVATSKOJ

- **Hospicij »Marija Krucifiksa Kozulić«** - prvi hospiciji u RH, otvoren 28. siječnja 2013. godine
- Udruga za palijativnu pomoć **“Srce”**- 9. srpnja 2014.
- Djelatnost za palijativnu skrb – listopad 2016. god.
- 31. ožujka 2019. godine s **HZZO-om** ugovoreno je 30 koordinatora za palijativnu skrb i 22 mobilna palijativna tima

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

ZAKLJUČAK

- palijativna medicina/skrb se razvila iz holističkog pristupa i hospicija
- briga za umiruće je prisutna kroz cijelu povijest, ali se počela intenzivnije razvijati u 19. st.
- u Hrvatskoj se palijativna skrb počela razvijati u doba domovinskog rata
- umiruće bolesnike se danas smješta u hospicije ili su dio zdravstvene njege u kući

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

LITERATURA

1. Ljubičić M. Palijativna zdravstvena njega Naklada Slap: 2020.
2. Kübler-Ross E. Razgovori s umirućima Zagreb; Biblioteka oko tri ujutro: 2020.
3. Saunders C., Skyes N Palijativna skrb u završnom stadiju maligne bolesti Školska knjiga 1996.
4. Palijativna medicina – palijativna skrb, Anica Jušić, Hrvatsko društvo za hospicij/palijativnu skrb, Dostupno na:
<file:///C:/Users/Franko%20Mahnet/Downloads/15Jusic.pdf> , Pristupljeno 28.10.2021.
5. Povijest prvog hospicija – odjela u Hrvatskoj Marijan Ceasrik I Željko Glavić, Opća bolnica Požega, Dostupno na:
https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=285194 , Pristupljeno 28.10.2021.
6. Olakšavanje boli izazvane rakom i palijativna skrb kod djece
7. C. M. Parkes, P. Laungani, B. Young, Smrt i žalovanje kroz kulture
  - <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:5145>
  - <https://hrcak.srce.hr/112245>
  - <https://hrcak.srce.hr/48835>
  - <http://www.kardio.hr/wp-content/uploads/2016/12/69-76.pdf>

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska